

Fundacja Karaimskie Dziedzictwo

Nowe możliwości finansowania działań związanych z historią, teraźniejszością i przyszłością Karaimów.

W Sądzie Rejonowym w Warszawie dobiega końca proces rejestracji nowopowstałej Fundacji Karaimskie Dziedzictwo. Mieliśmy nadzieję, że formalności z tym związane potrwać nie dłużej niż kilka tygodni. Pierwsze kroki zostały podjęte jeszcze w końcu ubiegłego roku, spodziewać się zatem można było, iż najdalej z końcem stycznia wszystko zostanie zapięte na ostatni guzik. Stało się jednak tak, że osoba, która miała nas przeprowadzić przez meandry formalno-prawne, nie poradziła sobie z tym zadaniem, powodując zagmatwanie i przedłużenie sprawy. Ostatecznie jednak procedura okazała się nie tak skomplikowana i – dzięki pomocy ludzi dobrej woli – w miarę łatwa do przejścia. Tak więc jesteśmy na finiszu wszelkich formalności i mamy nadzieję rozpocząć działalność w najbliższych dniach.

Jak anonsowaliśmy w poprzednim numerze „Awazymyz”, Fundatorem, któremu na sercu leży przyszłość społeczności karaimskiej, jest Andrzej Morawietz. Wyrażona w akcie fundacyjnym, jakim jest Statut, wola Fundatora określa zasadnicze cele oraz sposób wykorzystania środków finansowych stanowiących majątek Fundacji, która z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego nabierze osobowości prawnej. Określone w Statucie Fundacji Karaimskie Dziedzictwo cele są następujące:

- Propagowanie i opieka nad kulturą oraz historią Karaimów, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości przekazywania tych wartości następnej generacji.
- Wspieranie działań zmierzających do zachowania oraz utrwalenia świetności obiektów zabytkowych i sakralnych oraz ich znaczenia historycznego, związanych z kulturą Karaimów, w szczególności cmentarzy i domów modlitwy.
- Rewaloryzacja i konserwacja zabytków kultury karaimskiej.
- Pomoc w edukacji i starcie życiowym oraz prowadzenie działalności na rzecz rozwoju

przedsiębiorczości oraz aktywizacji zawodowej i życiowej młodzieży karaimskiej.

- Rozwijanie i umacnianie postaw nastawionych na aktywne współdziałanie w utrzymaniu świadomości historycznej oraz rozwoju społeczeństwa szanującego kulturę i dorobek Karaimów.
- Popieranie i promocja badań naukowych, analitycznych, porównawczych i innych nad językiem oraz dziejami Karaimów na historycznych ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem ich roli w życiu mieszkańców oraz w dziejach Rzeczypospolitej.

Szczegółowa realizacja powyższych celów statutowych ma się odbywać poprzez organizowanie, wspieranie i finansowanie:

- prac związanych z ratowaniem, ochroną, restauracją i zachowaniem dla potomnych wszelkich zabytkowych obiektów sakralnych, historycznych obiektów i zabytków językowych, związanych z kulturą, religią i historią karaimską;
- integracji środowiska Karaimów, realizowanej w wyniku organizowania spotkań, zjazdów, imprez charytatywnych w kraju i za granicą, w miejscach, w których Karaimi zamieszkują;
- kursów, wykładów, seminariów, sympozjów, konferencji, pokazów, wystaw, odczytów i szkoleń specjalistycznych dla podmiotów i osób zainteresowanych realizacją celów statutowych Fundacji;
- konferencji, zjazdów, spotkań promujących współpracę z krajowymi i zagranicznymi instytucjami w zakresie tematyki będącej przedmiotem zainteresowania Fundacji;
- obozów dla młodych Karaimów o wartościach poznawczych związanych z historią i kulturą karaimską;
- nauki języka karaimskiego w każdej możliwej formie;
- projektów kulturalnych, naukowych i edukacyjnych realizowanych w szczególności w miejscowościach historycznie związanych z Karaimami;

- krajowej i międzynarodowej współpracy pozostającej w ścisłym związku z celami Fundacji.

Cele Fundacji mają być realizowane również poprzez:

- organizowanie i prowadzenie działalności propagatorskiej i wydawniczej w zakresie związanym z celami Fundacji;
- propagowanie idei Fundacji w społeczeństwie oraz wsparcie działalności karaimskich stowarzyszeń i organizacji religijnych;
- współpracę z instytucjami i organami państwowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, podmiotami gospodarczymi, osobami fizycznymi i organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami lokalnego biznesu. Współdziałanie to może mieć charakter wsparcia organizacyjnego, częściowego lub całkowitego finansowania przedsięwzięcia albo pomocy w uzyskaniu niezbędnych funduszy z innych źródeł;
- członkostwo w organizacjach zrzeszających fundacje polskie i zagraniczne, o celach statutowych zbieżnych lub tożsamy z celem Fundacji;
- fundowanie stypendiów ułatwiających podjęcie nauki w Polsce osobom pochodzenia karaimskiego, a zamieszkałym poza jej terytorium, ze szczególnym uwzględnieniem osób pochodzących z obszaru byłych kresów wschodnich Rzeczypospolitej oraz miejsc tradycyjnego osadnictwa Karaimów;
- prowadzenie baz danych w zakresie tematyki stanowiącej przedmiot zainteresowania Fundacji oraz opiniowanie dokumentów i opracowań.

Z mocy Statutu Fundator staje się pierwszym Prezydentem Fundacji stanowiącym najwyższy organ nadzorujący. Do kompetencji Prezydenta należy m.in.: powoływanie i odwoływanie Członków Zarządu Fundacji, w tym Prezesa Zarządu Fundacji; rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Zarządu oraz udzielanie absolutorium; nadzór nad realizacją głównych kierunków działania Fundacji; opiniowanie programów działania Fundacji; zatwierdzanie programów działania Fundacji, w tym programów działalności gospodarczej i inwestycyjnych; ustalanie kierunkowych wytycznych dla Zarządu Fundacji, co do rozdziału zgromadzonych środków; zajmowanie stanowiska w sprawach przedłożonych przez Zarząd oraz podjętych z własnej inicjatywy; zatwierdzanie rocznego preliminarza kosztów Fundacji.

Bieżące kierowanie działalnością należy do Zarządu Fundacji, którego pracami kieruje Prezes. W skład Zarządu Fundacji Karaimskie Dziedzictwo weszli Mariola Abkowicz, Anna Sulimowicz oraz niżej podpisany, który miał zaszczyt zostać powołanym na stanowisko Prezesa Zarządu. Kompetencje Zarządu obejmują m.in. opracowywanie planów działania Fundacji oraz sprawozdań z ich wykonania; gospodarowanie majątkiem Fundacji i rozporządzanie nim w granicach określonych przez Prezydenta Fundacji; ustalanie zasad zatrudniania i wynagradzania pracowników zajmujących się statutową i gospodarczą działalnością Fundacji; przyjmowanie subwencji, spadków, zapisów i darowizn.

Wprowadzie formalne zatwierdzenie Statutu przez Sąd Rejonowy jeszcze przed nami, ale już omawiamy najpilniejsze zadania, jakie stoją przed Fundacją, zastanawiamy się nad ich zakresem i ustalamy priorytety. Rozmawiamy o działaniach skierowanych do naszych najmłodszych, jako że kilkoro maluchów zaczyna podraść. Młodzież może być zainteresowana mini-grantami przeznaczonymi np. na wyjazdy integracyjne, obozy językowe, konkursy wiedzy. Wiele rękopisów i zabytków piśmiennictwa karaimskiego wymaga zabezpieczenia przed degradacją i niszczeniem. Wiele tekstów czeka na opracowanie i tłumaczenie. Niektóre dzieła mogłyby być opracowane w ramach fundowanych stypendiów naukowych etc., etc.

Część planów uda się zrealizować samodzielnie, w wypadku innych aplikować będziemy o środki z budżetu państwa. Niektóre działania podejmiemy we współpracy ze Związkiem Karaimów Polskich, inne w porozumieniu z Karaimskim Związkiem Religijnym. Każda z tych organizacji ma nieco różniące się cele, zadania i możliwości, a współpraca i wzajemne wspieranie się stworzy możliwości realizacji zamierzeń, które w pojedynkę byłyby trudne do przeprowadzenia.

W przeciwieństwie do Związku Karaimów Polskich, który jako stowarzyszenie nie dysponuje własnym majątkiem i finansowanie poszczególnych projektów musi pozyskiwać na zasadzie aplikacji o dotacje celowe, Fundacja posiada własny majątek, a tym samym dysponuje środkami, które przeznaczone są na użyteczne cele statutowe. Różnica jest zasadnicza. Związek Karaimów Polskich może starać się o przyznanie środków jedynie z rocznym wyprzedzeniem, gdyż dotacje przyznawane są z przyszłorocznych budżetów. Nie ma też możliwości zmiany przeznaczenia środków, a więc

pieniądze przyznane np. na edycję książki, nie mogą być wydane na np. obóz młodzieżowy. Fundacja zaś jest z założenia zarządzanym zgodnie z przepisami prawa i wyposażonym w osobowość prawną majątkiem, realizującym cele użyteczne. Tak więc o ile w stowarzyszeniu, jakim jest ZKP, zasadnicze pytanie dotyczące finansów brzmi: skąd pozyskać fundusze, to w fundacji zastanawiać się należy, na co środki racjonalnie przeznaczyć.

Zarząd Fundacji Karaimskie Dziedzictwo otwarty jest na wszelkie propozycje działań, pod warunkiem ich zgodności z celami statutowymi. Zachęcamy do aktywnego uczestnictwa i zgłaszania propozycji zarówno większych przedsięwzięć, jak i mniejszych projektów. Realizacja będzie możliwa na zasadzie pełnego finansowania poprzez przyznawanie mikrograntów na mniejsze projekty lub wspólnego finansowania z innymi organizacjami karaimskimi, jak również na zasadzie tzw. wkładu własnego do większych projektów finansowanych z budżetu państwa.

Pierwszym działaniem Fundacji, realizowanym w porozumieniu z Karaimskim Związkiem Religijnym, będzie wykonanie przyłącza wodociągowego do Cmentarza Karaimskiego przy ul. Redutowej w Warszawie. Korzyści płynące z posiadania kranu na cmentarzu nie trzeba chyba nikomu objaśniać, a brak bieżącej wody od dziesięcioleci daje się we znaki nie tylko tym, którzy mają tam swych bliskich. O dotacji na przyłącze wodociągowe z kasy państwowej nie możemy niestety myśleć, gdyż procedura uzyskiwania stosownych zezwoleń na budowę połączona z krótkim terminem wyznaczonym na realizację, praktycznie nie dają się skoordynować z procedurą rocznego wyprzedzenia przy występowaniu o subwencję z kiesy publicznej. Szansę na realizację tego projektu daje jedynie sfinansowanie ze środków Fundacji. Jest to niemałe przedsięwzięcie, wymagające bowiem m.in. dokonania przekopu (przecisku) pod ulicą Redutową. Już trwają przygotowania polegające na gromadzeniu dokumentacji geodezyjnej i projektowej do tej inwestycji.

Kolejnym zadaniem, które częściowo sfinansuje Fundacja Karaimskie Dziedzictwo, jest planowany na pierwszy tydzień października br. jubileusz zespołu Dostłar. Mamy nadzieję, że impreza ta będzie nie tylko kolejną okazją do zaprezentowania karaimskiego folkloru, ale godnym uhonorowaniem naszej zdolnej tańczącej młodzieży i wszystkich współpracujących z Zespołem, a także stanie się pretekstem

do spotkania większego grona Rodaków zarówno z kraju, jak i z zagranicy.

Oczywiście środki finansowe, którymi dysponuje Fundacja nie są nieograniczone. Dbać więc należy z jednej strony o bardzo rozsądne gospodarowanie nimi, z drugiej zaś strony o odnawianie potencjału finansowego przeznaczonego na tak szczytne cele. Każda kiesa ma bowiem swoje dno.

W przyszłości, choć z mocy prawa nie wcześniej niż za dwa lata, starać się będziemy o status organizacji pożytku publicznego, co pozwoliłoby podatnikom na odpisy od części należnej fiskusowi. Fundacja może też prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących jej celom. Innymi słowy, zysk z działalności gospodarczej – zgodnie z przepisami prawa – może być przeznaczony tylko na realizację celów statutowych Fundacji. Osiąganie zysków z działalności gospodarczej nie jest jednak ani łatwe, ani oczywiste i ta część aktywności w początkowym okresie nie będzie traktowana priorytetowo.

Mamy zatem nadzieję, że obecne zasoby finansowe Fundacji stanowią jedynie załazek do dalszego rozwoju i gromadzenia funduszy na wyżej wytyczone cele. Liczymy, że aktywność na rzecz naszej społeczności obudzi ofiarność innych. Jak wynika z przytoczonych wyżej zapisów, środki finansowe Fundacji mogą być powiększane poprzez przyjmowanie subwencji, spadków, zapisów i darowizn. Jest zatem na przykład możliwość tworzenia imiennych funduszy celowych pod nazwiskiem donatora, które spełniając wyższe cele społecznej użyteczności utrwala pamięć o dobroczyńcach w następnych pokoleniach. Oczywiście każde, nawet najdrobniejsze wsparcie finansowe będzie przyczyniało się do zwiększenia potencjału mającego na celu zachowanie naszego Karaimskiego Dziedzictwa.

Mamy nadzieję na dalszą aktywizację naszej społeczności wokół działań, które mogą być realizowane ze środków Fundacji. Chcemy w tym czynnie uczestniczyć. Niemniej nie ukrywamy, że oprócz finansowania potrzebni są też ludzie, którzy pomogą w wykonaniu poszczególnych zadań. Najważniejsze jednak, że wraz z powołaniem Fundacji pojawiły się nowe możliwości na finansowanie nawet drobnych przedsięwzięć. Wszystkie pomysły są mile widziane i będą przez Zarząd rozpatrywane. Jedyne warunki: zgodność z celami statutowymi Fundacji.

Adam Dubiński